

(3)

ਦਿਹਾਤ ਦੇ ਧੰਨੁਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਕ ਅਤੇ
ਚੌਥੇ ਦਰਜੇ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ।”

ਅੰਤਮਾਈ ਕਲੋਪੀਨੀਆ ਅਮੀਰਵਾਨ :-

“ਮਾਤਿਆਕਾਰ ਵਿਸੇ ਸਮਾਜ ਦਾ
ਦਿਹਾਤ ਦਮਤੁ ਹੋਵੇ।”

ਟੀ. ਅੰਮ. ਈਲੀਅ :-

“ਮਾਤਿਆਕਾਰ ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਵਿਰਕਾਵਾਂ
ਨਾਲੇ ਵਿਤੇ ਏਕ ਪ੍ਰੀਤ ਨੀਦਿ
ਦਾ ਰਮਤਾ ਹੈ।”

ਉਦਿਬਲ :-

“ਮਾਤਿਆਕਾਰ ਜੀ ਹੈ ਜੋ ਦਿੱਤੇ ਮਨੁੱਖ ਹੈ
ਦੁੱਖ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲੇ, ਉਦਿੱਤੇ ਮਨੁੱਖ ਹੈ
ਦੁੱਖ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲੇ, ਅਤੇ ਇਕ ਸਮਾਜ
ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕਰਦਾ
ਹੈ।”

ਗੋਦਰ ਅਤੇ ਕਲੋਕੋਰ :-

“ਮਾਤਿਆਕਾਰ ਚਿੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ
ਘਾਪਤ ਅਤੇ ਸੰਭਾਰਤ ਦਿਹਾਤ ਦੇ ਦਿੱਖਕਤ
ਅਤੇ ਅੰਦਰਤ ਲਮ੍ਹਾਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ
ਮਨੁੱਖੀ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਦਿੱਖਕਤ ਘਾਪਤੀ ਹੈ।
ਜੋ ਕਲਾ ਸਮੱਗਰੀ ਗੱਲੀ ਦਿੱਖਕਤ ਹੋਵੇ
ਹੈ। ਮਾਤਿਆਕਾਰ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਰਤ ਹੈ
ਮਿਰਚਾਤਾ ਹੈ ਤੇ ਦੁਮਰੇ ਪਸ ਦਿਮਰੇ
ਤੋਂ ਤਾਂ ਦਾ ਅਨੁਕੂਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।”

(4)

ਮਾਭਿਯਾਚਾਰ ਦੇ ਉੱਲੇਖ

ਮਾਭਿਯਾਚਾਰ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਚਾਰ ਮਿਸ਼ਟਰ :

ਮਿਸ਼ਟਰ ਭਾਵ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਭਿਯਾਚਾਰ ਦੇ ਉੱਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹਨਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਮਾਪਦਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬਦਲਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵ ਇਹ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਯਾਨੀ ਕਿ ਇਹ ਦੂਜੇ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ਟਰ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਦੀ ਉੱਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ਟਰ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਦੀ ਉੱਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮਾਭਿਯਾਚਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ :

ਮਾਭਿਯਾਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਦੀ ਉੱਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਦੀ ਉੱਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਦੀ ਉੱਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮਾਭਿਯਾਚਾਰ ਵਿਸ਼ਾਧਰ ਹੈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀ ਹੈ :

ਮਾਭਿਯਾਚਾਰ ਵਿਸ਼ਾਧਰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਮਾਤਿਆਲਾ ਹੀ ਮੋਰੂਰ ਹੈ। ਮਾਤਿਆਲਾ ਹਮਤੁ ਮਨੁਕ ਫ਼ਿਰੀ
ਤੇ ਪਰਥੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫ਼ਿਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਧੰਨਾਂ ਤੇ ਮਮਾਨਤਾ
ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਤਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਫਰਮ, ਦਰਜਨ,
ਮਿਲਖ, ਕਲਾ ਤੇ ਹੋਰ ਨੁਸਖੇ ਮਮੱਗਰੀ ਫ਼ਿਲਖਧ ਤੇਈ ਹੈ।
ਇਹ ਮਾਤਿਆਲਾ ਹੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਹੈ। ਮਾਤਿਆਲਾ ਹੀ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਾ ਗੁਣ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ
ਫਿਰ ਮਾਤਿਆਲਾ ਵੇਰੀ ਕੋਮ, ਦਰਗ, ਮਮਾਨ, ਭਾਈਦਾਰ
ਨਹੀਂ ਜਿਸਦਾ ਮਾਪਦਾ ਮਾਤਿਆਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਤਿਆਲਾ ਹਰ
ਥਾਂ ਮੋਰੂਰ ਹੈ ਤੇ ਹੋਰ ਕੋਮ, ਦਰਗ ਮਮਾਨ ਦਾ ਮਾਪਦਾ
ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮਾਤਿਆਲਾ ਹੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜੇ ਮਾਤਿਆਲਾ
ਨਾਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੀ ਹੋਰ ਮਾਪਦਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼
ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮਾਤਿਆਲਾ ਚਰਚਾ ਗੱਲਾਂ ਤੇ :-

“ਮਾਤਿਆਲਾ ਵਿਸ਼ਵਮੀਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਰਗੇ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ
ਨਿਰੰਤਰ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਤਿਆਲਾ ਵਿਸ਼ਵ
ਪਰਾਕਸ਼ਰ, ਮਮਾਨੀਕੁ ਅਤੇ ਵਿਹਿਤਗਮਕ ਗੁਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ
ਮਮਾਨੀਕੁ ਹੋਇਆ ਹੈ ਨਿਰਮਾਣ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ
ਹੀ ਨਿਰੰਤਰ ਚਲੀਆਂ ਹੋਣ ਵਰਗੇ ਕੀਤਾ ਮਾਤਿਆਲਾ
ਇਹ ਲੀਨ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਤੇ ਭੀਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਹੈ।
ਕੁਝ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਤਿਆਲਾ ਵਿੱਚ
ਪਰਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਮਾਤਿਆਲਾ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।
ਮਾਤਿਆਲਾ ਹਰ ਪਰਿਵੇਸ਼ਤਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ
ਨਾਲ ਮੇਲੀਧੁਤ ਮਾਤਿਆਲਾ ਹਰ - ਬਿਲਾਹ, ਮਾਤਿਆਲਾ ਹਰ
ਪਛੇਲੇ ਮਾਤਿਆਲਾ ਹਰ ਹੀ ਮੇਲਿਧਾ ਕਾ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ। ਮੇ ਮਾਤਿਆਲਾ ਹਰ ਪਰਿਵੇਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ
ਮਨੁੱਖੀ ਪੜ੍ਹੇ ਵਿਸ਼ਵਮੀਲ ਹੀ ਹੈ।

(8)

ਮਾਤਿਆਲਾਹ : ਲੁਠੀਕ ਮਾਤੁੰਧੀ ਮਾਨੋ-ਮਗੀਰਕ
ਚੜਤਰ ਦਾ ਧਾਰਿਆਹ :-

ਮਾਤਿਆਲਾਹ ਮਾਤੁੰਧੀ ਮਾਨੋ-ਮਗੀਰਕ ਚੜਤਰ ਦਾ
ਧਾਰਿਆਹ ਹੈ। ਮਾਤੁੰਧੀ ਦੇ ਮਾਧਾਰਨ ਬਾਨਦਰ ਤੋਂ ਮਾਤੁੰਧੀ
ਚੜਤਰ ਦੇ ਬਾਦ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ
ਲੁਠੀਕ ਮਗੀਰਕ ਅਤੇ ਸਾਨਮਿਕ ਬਾਤਕੁ ਵਿਕਾਸੀ ਹੈ।
ਮਾਤੁੰਧੀ ਨੇ ਇਸ ਨਿਵਰਤਨਪਦ ਮਾਰਕਾ ਹੀ ਮਾਤਿਆਲਾਹ
ਦੀ ਮਿਰਬਾਹਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮਿੱਟਾ : ਮੈ, ਏਥ-ਏਥੁ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ
ਮਾਤਿਆਲਾਹ ਤੋਂ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ
ਨਾਲ ਧਾਰਿਆਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦੇ
ਲੱਭਣ ਮਾਰਧੀ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ।